
VERANKERING VAN WELVAART IN VLAANDEREN

CONCEPTNOTA - CD&V - VLAAMS PARLEMENT

INHOUDSTAFEL

1	Inleiding	2
2	Verankering in Vlaanderen	2
2.1	Offensieve vs defensieve verankering	2
2.2	Kennis- vs. Kapitaalsverankering	3
2.3	Meerwaarde van verankering van hoofdzetels van private ondernemingen	3
2.4	Omvang van de buitenlandse zeggenschap in de Vlaamse economie	3
3	Strategische sectoren	5
3.1	Publiek	5
3.1.1	Vlaams niveau	5
3.1.2	Federaal/Lokaal niveau?	5
3.2	Privaat	5
4	Huidige beschermingsmechanismen	6
4.1	Binnenland	6
4.1.1	Ex-ante controle	6
4.1.2	Ex-post controle	7
4.2	Buitenland	7
4.2.1	Frankrijk	7
4.2.2	Duitsland	7
4.2.3	Nederland	7
4.2.4	China	7
4.3	Europees	8
5	Nieuw beleid tot verankering van welvaart in Vlaanderen	8
5.1	Beschermingsclausule	8
5.2	Kapitaal	9
5.2.1	Vlaams Verankeringsfonds	9
5.2.2	Task force verankering kapitalisatie pensioenfondsen en -verzekeraars	10
5.3	Management	10
5.4	Stemrecht binnen ondernemingen	10

1 INLEIDING

De welvaartscreatie en tewerkstelling in Vlaanderen is altijd nauw verbonden geweest met export door Vlaamse bedrijven en het aantrekken van buitenlandse investeringen. 1 op 7 jobs in Vlaanderen is indirect verbonden met de vrije handel. Als kleine, open economie heeft Vlaanderen veel te verliezen in een klimaat van toenemend protectionisme.

We moeten buitenlandse investeringen blijven aantrekken, aangezien ze voor tewerkstelling, groei en dus welvaart zorgen. Een algemeen competitief economisch klimaat is nog steeds de beste garantie voor de verankering van welvaart in Vlaanderen. Zo is het van belang dat de lasten die bedrijven dragen concurrentieel zijn met buurlanden, dat we een snelle en flexibele logistiek hebben, dat onderzoekscentra en bedrijven kunnen gebruik maken van een up-to-date infrastructuur, dat we bedrijven kunnen voorzien van opgeleide mensen, etc.

Toch moeten we onze economie anderzijds ook beschermen tegen ongewenste buitenlandse inmenging of het verlies van strategische infrastructuur, ondernemingen of kennis zowel bij overheidsbedrijven als bij private ondernemingen. Slechts 1% van de lokale ondernemingen in Vlaanderen zijn voor meer dan de helft in buitenlandse handen, maar ze vertegenwoordigen wel 45 miljard euro en bijna 400.000 jobs. Het overgrote deel van de buitenlandse investeerders komen uit Europa of de VS. Maar dit neemt niet weg dat we waakzaam moeten zijn voor overnemers met andere belangen dan louter economische. In het bijzonder de opkomst van buitenlands staatskapitalisme en het gebrek aan wederkerige openheid van markten noopt tot de nodige alertheid.

Ondanks de noodzaak om buitenlandse investeringen te blijven aantrekken, moet Vlaanderen er over waken dat het de controle behoudt over haar strategische infrastructuur zoals bijvoorbeeld het energie- of telecomnetwerk met het oog op de toekomstige economische ontwikkeling en de nationale veiligheid.

Ook het behoud van hoofdzetels van private ondernemingen in eigen land of regio is van vitaal belang voor een sterk Vlaams economisch weefsel. Onderzoek toont aan dat hoofdzetels doorgaans dubbel zo veel omzet creëren en een derde meer werkgelegenheid dan filialen.

Kortom, we moeten buitenlandse investeringen in Vlaanderen blijven promoten¹, maar daarbij wel een nieuw evenwicht zoeken tussen het aantrekken van investeringen enerzijds en het beschermen van strategische sectoren en private hoofdzetels in Vlaanderen anderzijds. Alleen zo bereiken we echte welvaartsverankering.

2 VERANKERING IN VLAANDEREN

Wat willen we concreet bereiken met verankering in Vlaanderen?

- Wil men dat bedrijven (Belgische dan wel buitenlandse) gevestigd blijven in Vlaanderen?;
- Wil men dat het zeggenschap van Vlaamse bedrijven in Vlaamse handen blijft?;
- Wil men enkel strategische sectoren verankeren?;
- Wil men ook beslissingscentra van private ondernemingen hier houden?;
- ...

2.1 OFFENSIEVE VS DEFENSIEVE VERANKERING

---

¹ Een sprekend voorbeeld is het Zweedse Volvo dat overgenomen werd door het Chinese Geely, waardoor de productiesite in Gent werd gered en de tewerkstelling in Vlaanderen kon behouden en zelfs verhoogd worden.

- Offensief: overheidsinvestering in essentiële economische factoren die bepalen of bedrijven al dan niet in Vlaanderen blijven of komen investeren, is cruciaal. Goed geschoold personeel; managementtalent; een aanvaardbare belastingdruk; een redelijke verhouding tussen arbeidskost-arbeidsproductiviteit; goede infrastructuur; transparant, rechtszeker en efficiënt overheidsbeleid, ...
- Defensief: zet dan weer in op zaken als aandeelhouderschap, kapitaalstructuur en beslissingscentra. Dit heeft te maken met wie de zeggenschap heeft over de onderneming.

Deze nota wil vnl. ingaan op de nood aan defensieve verankering

2.2 KENNIS- VS. KAPITAALSVERANKERING

- Kapitaalsverankering: het kapitaal van de onderneming is in handen van economische of publieke actoren met sterke banden met het Vlaams economisch weefsel. Ook de zeggenschap in een onderneming is hier veelal rechtstreeks mee verbonden.
- Kennisverankering: heeft betrekking op de nood aan goed geschoold personeel, managementprofielen, voorkomen van een brain drain, e.d.m. Maar net zo goed kan het gaan over de eigendom van IP (octrooi, patent, auteursrechten, technische tekeningen, etc) die bij eventuele overnames ook naar de koper zouden vloeien. Dit is gericht op het voorkomen dat de know how, technologie, kennis en andere intellectuele activa die aanvankelijk opgebouwd werden met Vlaamse middelen, maar dat de voordelen ervan later naar het buitenland vloeien.

2.3 MEERWAARDE VAN VERANKERING VAN HOOFDZETELS VAN PRIVATE ONDERNEMINGEN

Een studie van Vives schetst het belang van het behoud van een hoofdzetel in de strategische beslissingen van een onderneming, en bij uitbreiding voor een economie. Zo realiseert (1) een hoofdzetel ongeveer dubbel zoveel omzet dan een filiaal, en (2) bedraagt het aantal werknemers in een filiaal slechts 2/3^e van het aantal in de hoofdzetel. Ook de (3) groei van werkgelegenheid is bij deze laatste hoger (4,7% tegenover 3,2%).²

Tabel 2: Kerncijfers van de Dataset

	Hoofdzetel	Lokale Vestigingen	Totaal
Aantal bedrijven	447	3 020	3 467
% in industrie	28,0	29,6	29,4
Gemiddeld aantal werknemers	205,3	139,5	149,7
Groei werkgelegenheid (in % per jaar)	4,7%	3,2%	3,4%
Totale activa (in miljoen €)	130,817	89,771	90,334
Omzet (in miljoen €)	90,334	38,369	46,684

Bron: Amadeus & eigen berekeningen

3

Zodra Vlaamse bedrijven in het vizier komen van buitenlandse spelers, en men overgaat tot overname, komt nl. ook het effectieve beslissingscentrum in de meeste gevallen in het land van de overnemer te liggen.

2.4 OMVANG VAN DE BUITENLANDSE ZEGGENSCHAP IN DE VLAAMSE ECONOMIE

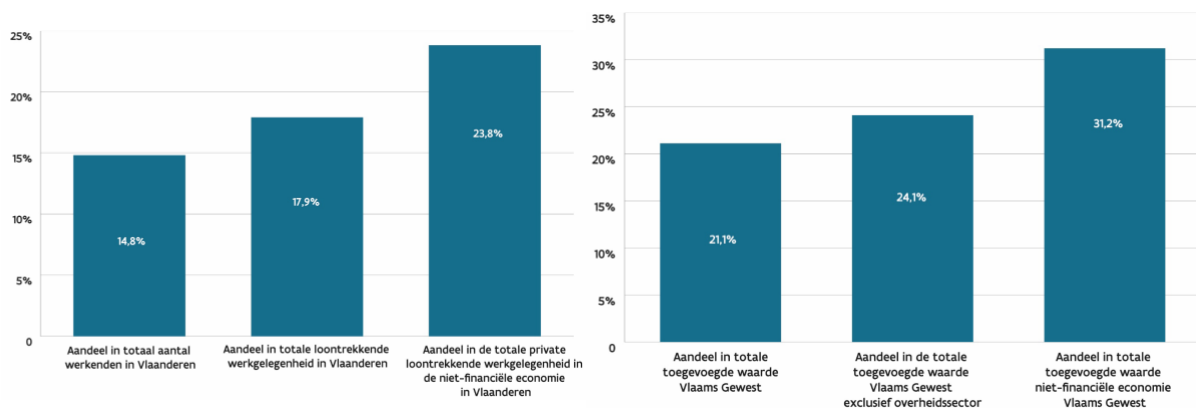
Een recente studie van departement EWI (mei 2018) schetst de impact van de buitenlandse zeggenschap in bedrijven op de Vlaamse economie.

² Abraham, F. & Konings, J. (2010) Vives – Verankering in België: Hoofdzetels zijn een hoofdzaak, p.5

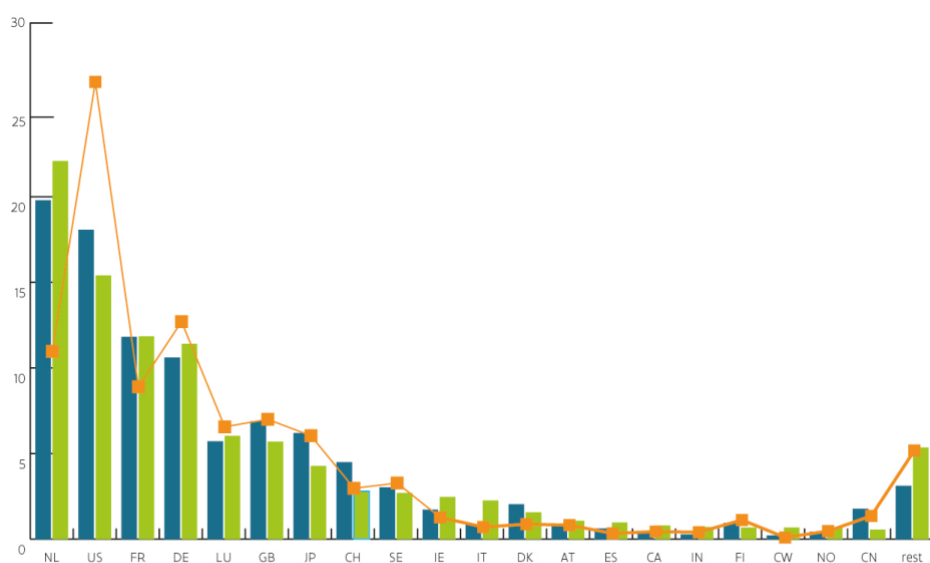
³ Abraham, F. & Konings, J. (2010) Vives – Verankering in België: Hoofdzetels zijn een hoofdzaak, p.3

De literatuur geeft aan dat de aanwezigheid van multinationale ondernemingen op de productiviteit van Vlaamse ondernemingen gunstig kan worden ingeschat.⁴ Zo maakt men gewag van 4 verschillende kanalen waarlangs die positieve effecten doorsijpelen

- Demonstratie-effect: Innovatieve, verbeterde productiemethoden van buitenlandse bedrijven overnemen;
- Mobiliteitseffect: aanwerven van geschoold personeel uit die afdelingen van buitenlandse bedrijven maakt dat men kennis en technologie kan overdragen;
- Competitie-effect: enigszins afgeleid uit het eerste: meer concurrentie dwingt lokale ondernemingen om efficiënter te werken;
- Verticale spill-overs: de nood aan hogere kwaliteitseisen voor lokale toeleveranciers aan die buitenlandse firma's.

Men kan stellen dat in Vlaanderen 4.111 van de 520.000 onderzochte Vlaamse ondernemingen voor minimaal 50% onder controle van 1 buitenlands bedrijf staan. Deze 'kleine' groep zorgt voor een toegevoegde waarde van liefst 45,5 miljard Euro, en tewerkstelling van 396.489 werknemers. Dit is respectievelijk 30% van de toegevoegde waarde en 25% van de private loontrekkende werkgelegenheid van de niet-financiële Vlaamse economie, en respectievelijk 54% van de toegevoegde waarde en 40% van de loontrekkende werkgelegenheid van de Vlaamse industrie.

4 Bel
■ Totaal aandeel in aantal bedrijven
■ Totaal aandeel in Vlaamse Tewerkstelling (in %)
— Totaal aandeel in BTW (in %)

ondernemingen op de productiviteit van Vlaamse ondernemingen'

e multinationale

De meeste buitenlandse aandeelhouders (van minimaal 50%) zijn afkomstig uit NL (20%), Frankrijk (12%), Duitsland (12%), Luxemburg (6%) en G-B (5%), allen buurlanden. Ook de VSA scoort hoog met 13%. Opvallend, China heeft met 'slechts' 3% van de ondernemingen een minder hoog aandeel in het aantal ondernemingen met meer dan 50% buitenlandse zeggenschap dan wat men zou verwachten.⁵

3 STRATEGISCHE SECTOREN

3.1 PUBLIEK

3.1.1 VLAAMS NIVEAU

In de nasleep van de affaire rond de – uiteindelijk afgesprongen – intrede van het Chinese *State Grid* in het kapitaal van de lokaal verankerde Vlaamse energienetbeheerder Eandis, liet de Vlaamse regering een rapport opstellen waarbij de voor Vlaanderen strategische sectoren werden opgelijst en de bescherming ervan tegen buitenlandse overnames in kaart werd gebracht.⁶

Hier werd door het departement EWI de oefening gemaakt om per beleidsdomein na te gaan welke mechanismen er vandaag voorzien zijn om te verzekeren dat het algemeen belang zal gevrijwaard worden indien een derde partij toetreedt tot het kapitaal. Ook werd nagegaan welke controlemechanismen er vandaag bestaan i.v.m. het aandeelhouderschap van deze actoren. Tot slot werd bevraagd of er bijkomende regelgeving nodig is.

Uit deze oefening kwam heel diverse regelingen (dan wel het gebrek hieraan) naar boven. In verschillende gevallen geven de oprichtingsdecreten van de desbetreffende rechtspersonen aan dat er een minimum percentage aan aandelen (50%+1) in handen van het Vlaamse gewest moet blijven.

In een niet-limitatieve lijst worden besproken: Infrac, Eandis, Elia, Fluxys, Aquafin, Indaver, Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen/Gent, De Lijn (VVM), etc.

3.1.2 FEDERAAL/LOKAAL NIVEAU?

De studie van het Vlaamse beleid en de controle op buitenlandse aanwezigheid in strategische sectoren, kent geen evenknie (op lokaal en federaal niveau. Echter, ook daar zijn tal van strategische sectoren gesitueerd.

Enerzijds een degelijk overzicht van de verschillende beleidsdomeinen, anderzijds een overzicht in welke mate de verschillende strategische sectoren binnen die beleidsdomeinen beschermd zijn, is onontbeerlijk met het oog op de toenemende globalisering en intrede van buitenlandse investeerders.

Op federaal niveau denken we, in een niet-limitatieve lijst, aan B-post, Belfius, NMBS, Proximus, BIAC, e.d.m.

3.2 PRIVAAT

De eventuele bescherming van private ondernemingen dient met meer terughoudendheid te worden aangepakt om niet te vervallen in protectionisme. Als kleine, open economie is Vlaanderen immers niet gebaat

---

⁵ Nys, P. en Van Nispen J. (2018) Buitenlands zeggenschap in de Vlaamse economie: een kwantitatieve analyse. departement Ewi.

⁶ Nota departement EWI (2017) Specifieke materiële regelingen in Vlaamse regelgeving - Buitenlandse aanwezigheid in strategische sectoren (Eerste voorlopige screening)

bij een internationaal klimaat van protectionisme. Elke maatregel die hierin wordt genomen, dient bij de EU te worden afgetoetst. Het versterken van de binnenlandse kapitaalmarkt moet voorkomen dat opschalende ondernemingen van eigen bodem in een te vroeg stadium al beroep moeten doen op buitenlands kapitaal.

Toch moeten we vaststellen dat bepaalde kritische infrastructuur reeds in handen is van private, buitenlandse ondernemingen (bv. Telenet). Deze sectoren dienen het voorwerp uit te maken van strikte overheidsregulering (BIPT). Extra aandacht dient ook te gaan naar de eventuele toekenning van een vierde 4G en nieuwe 5G-licentie. Als gastland van heel wat Europese en internationale instellingen, kunnen we ons op dit vlak geen veiligheidsrisico's veroorloven door een eventuele intrede van Chinese staatsbedrijven.

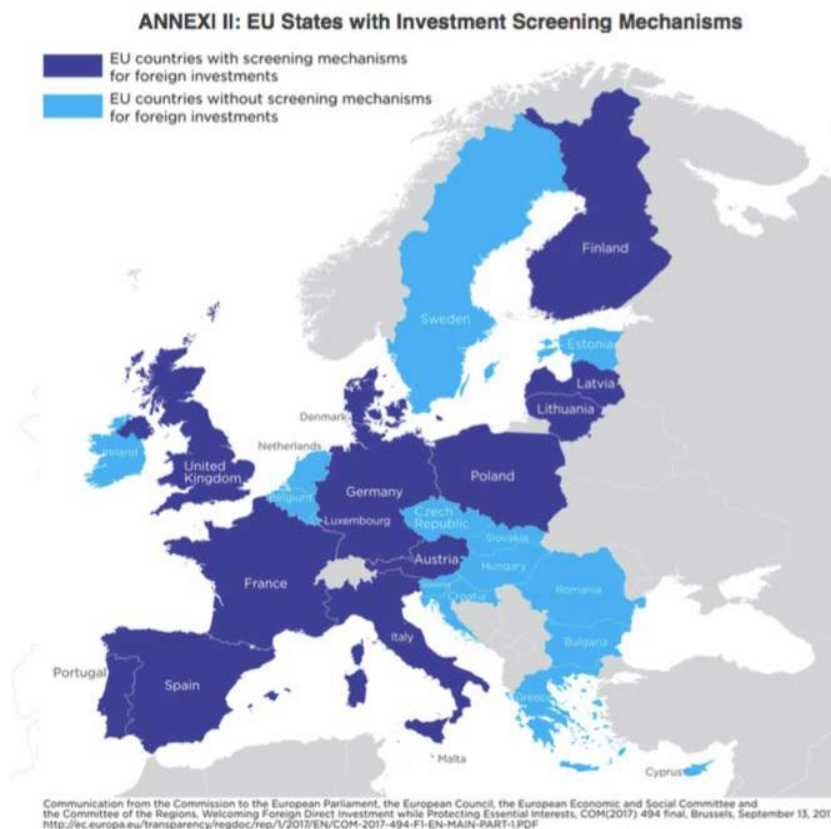
4 HUIDIGE BESCHERMINGSMECHANISMEN

4.1 BINNENLAND

4.1.1 EX-ANTE CONTROLE

Uiteraard geldt steeds de leuze 'beter voorkomen dan genezen'. Daarom zou het zinvol zijn om bij overnames door niet-Europese spelers in sectoren die van strategische belang zijn voor de Vlaamse economie, er op voorhand een screening mogelijk gemaakt zou worden, waarbij de beweegredenen en de achtergrond van de kandidaat-overnemer in kaart wordt gebracht.

In tegenstelling tot onze buurlanden (zie verder) voorziet het Vlaamse noch het federale niveau de mogelijkheid tot dergelijk voorafgaand toezicht op (potentiële) overnames/participaties.

Reeds in 2005 schetste het *Vast comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten* (vast comité I) in een rapport volgende aanbeveling, dewelke specifiek betrekking had op de Nationale Veiligheid bij buitenlandse overnames van Belgische bedrijven:

“Zoals de Veiligheid van de Staat, acht ook het Vast Comité I dat het wenselijk zou zijn een wettelijke regeling tot stand te brengen waarin de voorwaarden voor buitenlandse investeringen en commerciële activiteiten voor de strategische sectoren en de eventuele rol van de inlichtingendiensten vastgelegd zouden worden. Het Vast Comité I meent ook dat het potentieel militair belang van een onderneming die op het nationale grondgebied is gevestigd de preventieve (lees: ex-ante) aandacht van de ADIV verdient wanneer de betrokken onderneming in buitenlandse handen overgaat. Het Vast Comité I herinnert eraan dat het heeft voorgesteld een mechanisme te ontwikkelen voor de controle van en het toezicht op buitenlandse investeringen in gebieden die als strategisch en militair belangrijk worden beschouwd voor België, zoals de ruimtevaartindustrie en de informatietechnologieën, en meent dat de Belgische inlichtingendiensten, naar het Franse voorbeeld, daarbij betrokken zouden moeten worden.”

4.1.2 EX-POST CONTROLE

Hier werd wel reeds een eerste stap ondernomen, weliswaar beperkt tot de Vlaamse bevoegdheden. Zo werd eind juni 2018 een ontwerp van ‘bestuursdecreet’ goedgekeurd door de Vlaamse regering, waarin een clause werd opgenomen die de Vlaamse strategische belangen moet vrijwaren. De Vlaamse Regering kan de overname van een strategische sector - achteraf - nietig laten verklaren, weliswaar beperkt tot strategische sectoren in handen van de Vlaamse (en lokale) overheden.⁸

4.2 BUITENLAND

4.2.1 FRANKRIJK

In Frankrijk bepaalt het decreet Valls-Montebourg hoe overnames in strategische sectoren al dan niet geblokkeerd kunnen worden. Dit decreet, in werking sinds 2014, kende reeds voorgangers in 2003 (door Europees Hof van Justitie als te protectionistisch ervaren) en in 2005 (dat wel de Europese toets doorstond) met aanpassingen in 2012. Daarbij kunnen er door overheid ex-ante voorwaarden worden bedongen bij de overnemer. Dit kan gaan om bvb. behoud van tewerkstelling (zie zaak Alstom-GE).

Daarnaast is er nog de wet Florange, die o.m. ingrijpt op het aandeelhouderschap.

4.2.2 DUITSLAND

Duitsland heeft een systeem waarbij overnames van meer dan 35 procent door een onderneming met zetel buiten de EU of de European Free Trade Association (EFTA) aan een bijkomende ‘Prüfung’ worden onderworpen.

4.2.3 NEDERLAND

Ook in Nederland zet men stappen om bedrijven te beschermen tegen overnames. Zo wil de overheid hen ertoe aan te zetten om bij potentiële overnames een afkoelingsperiode van een jaar te installeren. In die periode wordt het bedrijf dat mogelijks ten prooi valt aan buitenlandse investeerders tijdelijk beschermd.

4.2.4 CHINA

---

⁷ http://www.comiteri.be/images/pdf/eigen_publicaties/wep%20nl.pdf

⁸ <https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1225544/verslag/1227250>

Het valt op dat een investeringsbeleid in China slechts eenzijdig geldt: Chinese (staats)bedrijven kunnen relatief vrij overnames doen in Europa, terwijl Europese bedrijven in de praktijk met heel wat obstakels worden geconfronteerd als zij Chinese ondernemingen willen oprichten of overnemen.

Een nieuwe regelgeving voor overnames in China (sinds 29.03.2018) maakt dat het Chinese ministerie van Handel voortaan bij elke mogelijke overname door een buitenlands bedrijf zal aftoetsen wat de mogelijke risico's zijn op het verliezen van intellectuele eigendom aan die buitenlandse firma.

4.3 EUROPEES

Zoals voorheen aangehaald, is er EU-regelgeving in opmaak dewelke lidstaten van de EU de kans wil geven om in hun nationale wetgeving (want nationale veiligheid is uiteraard nog steeds nationale materie) stappen te ondernemen bij potentiële overnames van binnenlandse bedrijven. Het betreft de zgn. EU-screening. De landen blijven hierbij vrij om al dan niet stappen te zetten. Zoals aangegeven heeft België geen dergelijk screeningsmechanisme.

Carlo Pettinato van de DG Trade (Europese Commissie) gaf aan dat het problematisch is dat er vaak zelfs geen mechanisme is om te weten welke buitenlandse bedrijven waar in Europa willen investeren. De import en export komt per kwartaal mooi in kaart bij de NBB, maar de potentiële investeringen (greenfields of overnames) niet. Zo blijft het moeilijk om te anticiperen.⁹ (ex-ante controle)

Doelstelling is om een Europees authenticatiesysteem te ontwikkelen bij directe buitenlandse investeringen. De screening moet daarbij losstaan van de nationaliteit van de investeerder (geen discriminatie). Op termijn kan Vlaanderen/België beroep doen op dit Europese systeem op een ex-ante screening mogelijk te maken.

5 NIEUW BELEID TOT VERANKERING VAN WELVAART IN VLAANDEREN

5.1 BESCHERMINGSCLAUSULE

De beschermingsclausule zoals opgenomen in het Vlaamse ontwerp van 'bestuursdecreet' bevat de mogelijkheid om een overname van een

- Publieke infrastructuur die in handen is van de Vlaamse/lokale overheden;
- - achteraf - nietig te verklaren;
- omwille van strategische belangen.

CD&V wil deze beschermingsclausule naar Duits model (Investitionsprüfung) verfijnen door:

- (1) te beperken tot niet-Europese overnamers;
- (2) De mogelijkheid om voorafgaandelijk een "geen bezwaar" verklaring te verkrijgen, zodat de overnemer over rechtszekerheid kan beschikken;
- (3) De beslissing van de overheid niet beperken tot de binaire keuze tussen 'geen bezwaar' of de algehele nietigverklaring, maar ook het opleggen van bepaalde modaliteiten/beperkingen mogelijk te maken;
- (4) Voor het overnamedoelwit naar Nederlands model een 'afkoelingsperiode' in te lassen vooraleer de overname daadwerkelijk plaatsvindt.

---

⁹ Studiedag dep. EWI (9/5/2018)

Zo voorkomen we de ongewenste intrede van bijv. Chinese staatsbedrijven in Vlaamse publieke infrastructuur. Daarmee volgt Vlaanderen een recente Europese tendens om zich beter te beschermen tegen ongewenste overnames door niet-Europese spelers. Al 12 van de 27 EU lidstaten beschikken reeds over een dergelijke beschermingsmaatregel.

De Vlaamse regering zal op het Overlegcomité er bij de andere overheden van dit land op aandringen om eenzelfde beschermingsclausule aan te nemen.

Tot slot zal de Vlaamse regering aan de federale overheid vragen om de Staatsveiligheid toe te laten adviezen te verlenen bij niet-Europese overnames waarbij indicaties zijn dat ze de militaire know-how of de nationale veiligheid in het gedrang zouden kunnen brengen.

5.2 KAPITAAL

Voor start-ups is er in Vlaanderen voldoende kapitaal aanwezig, maar vanaf dat het vereiste kapitaal een bepaalde drempel overstijgt, dienen ondernemingen hun toevlucht te zoeken tot buitenlands kapitaal omdat er weinig tot geen kapitaalverstrekkers in Vlaanderen aanwezig zijn die over zulke bedragen beschikken. De fragmentatie van kapitaalverstrekkers maakt dat het niet evident is om in een kapitaalronde meer dan 50 miljoen euro op te halen in Vlaanderen.¹⁰

Zo telde België tussen 2010-2016 slechts 90 techbedrijven die meer dan 1 miljoen euro aan kapitaal ophaalden. Dit is slechts 0,2% van 4.200 scale-ups die hierin slaagden. Vanaf 100 miljoen Euro komt ons land al niet meer voor, terwijl bvb. Nederland, Zwitserland en zelfs IJsland en Luxemburg wél bedrijven in die lijst hebben staan.

Om het gat in de Vlaamse kapitaalmarkt voor opschalende bedrijven op te vullen, stelt CD&V voor om een ‘Vlaams verankeringsfonds’ op te richten. Zo kunnen we strategische sectoren beter beschermen tegen buitenlandse inmenging en/of hoofdzetels in eigen regio behouden:

5.2.1 VLAAMS VERANKERINGSFONDS

In 1980 werd de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV) opgericht door de Vlaamse overheid. Doorheen de jaren daalde het aandeel van het Vlaamse Gewest in de investeringsmaatschappij gestaag, vooral in 2005 (van 70% naar 40% aandeel) en 2006 (nog 27% aandeel). Zo wou de Vlaamse overheid de GIMV verder professionaliseren. Intussen deed de GIMV ook een beroep op het openbaar spaarwezen door een deel van haar kapitaal open te stellen via de beurs.

In mei 2000 keurde het Vlaams Parlement een decreet goed wat mogelijk maakte dat het aandeel van de Vlaamse Participatiemaatschappij kon zakken tot 25%+1 aandeel.¹¹

De GIMV beheert vandaag een totaal van 1,8 miljard euro¹², met 1 miljard op haar balans. Dat is veel en weinig tegelijk. De vraag naar kapitaal op de Vlaamse markt ligt evenwel hoger. Daarenboven investeert de GIMV intussen ook in buitenlandse ondernemingen in het kader van het diversifiëren van haar portefeuille.

De oprichting van een ‘Vlaams verankeringsfonds’ moet een belangrijke nieuwe impuls geven aan de kapitaalverstrekking voor opschalende ondernemingen in Vlaanderen evenals bijdragen tot de verankering van onze strategische infrastructuur. Dit fonds kan toevertrouwd worden aan PMV dat daarvoor zowel eigen middelen als de beschikbare cash ten belope van 250 mio in VPM (Vlaamse participatiemaatschappij, middelen afkomstig van voorbije desinvesteringen uit GIMV XL) en de 100 miljoen euro beschikbare cash binnen de Vlaamse Milieuholding kan inzetten. Deze middelen zouden bijvoorbeeld kunnen ingezet worden om het

---

¹⁰ De tijd (2018) <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/federaal/honderden-miljoenen-om-techbedrijven-in-belgie-te-houden/9972746.html>

¹¹ <http://www.standaard.be/cnt/gkt1342nm>

¹² <https://www.analist.be/aandeel/271-gimv>

beursgenoteerde infrastructuurfonds TINC te laten groeien en toe te laten mee te dingen voor kapitaalsdeelname in duurzame energie-investeringen of strategische en rendabele infrastructuur zoals BIAC. Wanneer op termijn het fonds haar deugdelijkheid heeft bewezen, kan het het kapitaal ook voor het brede publiek opengesteld worden. Zo kan het fonds verder doorgroeien.

5.2.2 TASK FORCE VERANKERING CAPITALISATIE PENSIOENFONDSEN EN -VERZEKERAARS

In Nederland spelen (grote) pensioenfondsen een rol in de verankering van de Nederlandse welvaart, bijvoorbeeld door het financieren van scholenbouw.

In ons land is vooral het verzekeringsprincipe populair in de pensioenopbouw. Deze verzekeraars spelen een prominente rol in o.a. de financiering van scholenbouw in Vlaanderen.

Ons land beschikt over relatief kleine pensioenfondsen, maar deze markt groeit gestaag. Zo gaat binnenkort ook de Vlaamse overheid zelf over tot de oprichting van een pensioenfonds voor haar contractuele ambtenaren. Eerder werden al pensioenfondsen opgericht in o.a. de zorgsector. Een *task force* met experts onderzoekt hoe de middelen waarover deze pensioenfondsen beschikken naar Nederlands voorbeeld ook een strategische rol kunnen spelen - op een financieel verantwoorde manier - in investeringen in Vlaanderen zoals bijv. sectoren als zorg en onderwijs. Zo voorkomen we dat een deel van de overheidssteun die de Vlaamse overheid toekent (bijv. aan zorgcentra) wegvloeit naar buitenlandse investeerders, terugvloeit naar de Vlaamse investeerders/spaarders. Deze *task force* brengt binnen het jaar haar advies uit aan de Vlaamse regering en Vlaams parlement met beleidsaanbevelingen.

5.3 MANAGEMENT

De Vlaamse overheid werkt in samenwerking met Vlerick Business School een leerstoel uit voor 'Vlaamse verankering' met het oog op het verankeren van onze know how op het vlak van management, met ook aandacht voor het ethisch aspect van bedrijfsmanagement.

5.4 STEMRECHT BINNEN ONDERNEMINGEN

Bedrijven kunnen ook zelf mechanismen creëren om zich te beschermen tegen ongewenste overnames. Een drietal maatregelen hebben betrekking op het stemrecht binnen ondernemingen.

1. Zo kan men als bedrijf een meervoudig stemrecht toekennen aan de oprichters.
2. Daarnaast wordt er (steeds vaker) overgegaan in het onderbrengen van controlebelangen in bvb. een stichting.
3. Verder bestaat er de optie om het management een grotere stem te geven in het beoordelen van overnamevoorstellen. Hierdoor ontstaat er een langere duurtijd om het overnamebod waarmee men geconfronteerd, te overwegen.

Op federaal niveau maakt minister Geens het mogelijk om af te wijken van de norm één aandeel, één stem. Er is voortaan de optie om d.m.v. een gewone meerderheid het dubbel (beursgenoteerde bedrijven) en/of meervoudig stemrecht (niet-beursgenoteerde bedrijven) op te nemen in de statuten.

Peter Van Rompuy - Vlaams parlements lid CD&V
